

ПСИХОЛОГІЯ ЗАГАЛЬНА ТА ПЕДАГОГІЧНА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Кременчук 2020

Кременчуцький педагогічний коледж імені А.С. Макаренка

Яценко Т.В.

ПСИХОЛОГІЯ ЗАГАЛЬНА ТА ПЕДАГОГІЧНА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Кременчук 2020

УДК 159.9 : 37.015.3 (075.8)

Я92

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Кременчуцького педагогічного коледжу імені А.С. Макаренка (протокол № 5 від 14 грудня 2018 року)

Рецензенти:

Пасічніченко А.В. - Кандидат психологічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка.

Зімакова Л.В. - Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка.

Яценко Т.В.

Я92 Загальна психологія. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів. Кременчук : ПП «Бітарт», 2020. 34 с.

ISBN

Запропоновані методичні рекомендації спрямовані на те, щоб студенти глибше оволоділи знаннями про сутність, закономірності, принципи функціонування психіки людини; щоб сформувалися навички належного самоаналізу, розуміння і інтерпретації поведінки інших людей, стимулювання процесів самореалізації й самовдосконалення; розвинулися уміння застосовувати психологічні знання, принципи, методи для вирішення професійних завдань, сформувалися здібності до безперервного саморозвитку й ефективної самореалізації у сфері професійної педагогічної діяльності. Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, особливості організації та форм самостійної роботи студентів, рекомендації до самостійної роботи по темах, питання до самоконтролю, критерії оцінювання знань студентів та список рекомендованої літератури.

© Кременчуцький педагогічний коледж імені А.С.Макаренка, 2019 рік
© Яценко Т.В.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	6
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	10
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ.....	20
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.....	25
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	26
ДОДАТКИ.....	32

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методичні рекомендації для самостійної роботи підготовлені відповідно до програми навчальної дисципліни «Психологія загальна та педагогічна».

У сучасних умовах самостійність стає професійно необхідною якістю особистості. Спеціаліст повинен оперативно приймати нешаблонні рішення, діяти самостійно, творчо. У вищому навчальному закладі підготовка майбутніх фахівців має орієнтуватися на формування у студентів цієї якості, а не лише на репродуктивну виконавську діяльність. Самостійна особистість не тільки вирішує поставлені завдання, а й ставить перед собою цілі щодо власного почину, тобто володіє ініціативністю і має потребу приймати та здійснювати власні рішення. Виховання у студентів навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом, науковою і навчально-методичною літературою належить до першочергових завдань вищої школи.

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Психологія загальна та педагогічна» займає важливе місце у навчальному процесі вищих навчальних закладів при підготовці студентів. Вивчення цього курсу створює своєрідну основу психологічних знань, дає базовий матеріал, який, в подальшому, на старших курсах педагогічного коледжу студентами поглиблюється, розширюється й диференціюється, зокрема при вивченні дитячої, педагогічної та інших галузей психології, узагальнюється й систематизується при підготовці до написання комплексних контрольних робіт, курсових досліджень, набуває прикладного спрямування при підготовці до педагогічної практики.

Під час вивчення навчальної дисципліни виокремлюють такі *види самостійного учіння* студента: слухання лекцій, участь у семінарських заняттях, виконання практичних робіт; відпрацювання тем лекцій та семінарських занять; підготовка рефератів і курсових робіт; підготовка до іспитів; робота з літературою та ін.

Самостійну роботу над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни студенти можуть виконувати у бібліотеці навчального закладу, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах. Опрацювавши літературні, наукові та публіцистичні джерела (шляхом читання, запам'ятовування, конспектування, цитування тощо), а також отримавши консультації викладача, студенти повинні сформувати уявлення про визначені феномени, проблеми, явища та процеси.

Під час самостійної роботи студенти мають змогу краще використати свої індивідуальні здібності. Вони вивчають, конспектують літературні джерела, за потреби повторно перечитують їх окремі розділи, абзаци, звертаються до відповідних довідників і словників. Все це сприяє глибокому осмисленню навчального матеріалу, виробляє в студентів цілеспрямованість у здобутті знань, самостійність мислення. Самостійна робота здійснює і виховний вплив на студентів, сприяючи формуванню і розвитку необхідних моральних якостей.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначають навчальна програма дисципліни, методичні матеріалами, завдання та вказівки викладача.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

При вивченні дисципліни «Психологія загальна та педагогічна» взаємопов'язуються такі *форми роботи*: аудиторна; позааудиторна пошуково-аналітична; творча наукова.

Аудиторна самостійна робота реалізується в процесі лекційних, практичних і семінарських занять.

Під час практичного заняття студенти детально аналізують психічні явища, особливості їх протікання. У процесі практичних занять перевіряється засвоєння отриманих знань шляхом застосування попередньо підготовленого методичного матеріалу — тестів для виявлення ступеня опанування студентами необхідних теоретичних і практичних положень. Крім того, застосовуються такі форми аудиторної діяльності, як опитування, аналіз самостійної роботи студентів, дискусії, семінари, рефлексійний аналіз розуміння матеріалу тощо. Підготовка до таких занять потребує ґрунтовної теоретичної і практичної самостійної роботи студентів.

При проведенні семінарів обговорюються попередньо визначенні питання, до яких студенти готують тези виступів, реферати. При проведенні семінарів визначаються:

- уміння студентів аналізувати навчальний матеріал;
- здатність формулювати та відстоювати свою позицію;
- можливість науково мислити;
- навички самостійної роботи з літературою, першоджерелами з дисципліни та методикою їх опрацювання;
- якість написання рефератів та виступу тощо.

Дискусії дозволяють виявити індивідуальні особливості розуміння обговорюваного питання, навчитись у творчій суперечці визначати істину, встановлювати особисту і спільну точки зору з обговорюваної проблеми. В процесі дискусії студенти збагачують зміст вже відомого матеріалу, впорядковують і закріплюють його.

Позааудиторна робота з дисципліни «Психологія загальна та педагогічна» має характер пошуково-аналітичної і наукової роботи. Завдання, які виникають у студентів у процесі самостійної роботи, сприяють мисленню, формуванню умінь та навичок. Завдання для самостійної роботи поглиблюють та закріплюють знання та уміння, які студенти отримують на лекціях та практичних заняттях. Доцільними при вивченні дисципліни «Психологія загальна та педагогічна» є такі форми проведення самостійної роботи, як:

- реферування наукової літератури;
- написання рефератів;
- перегляд наукових, документальних, художніх фільмів та психологічний аналіз психічних явищ, створення психологічного портрету та ін.;
- виконання певної практичної роботи;
- створення структурно-логічної схеми вивченої теми;
- опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою та створення структурної (візуальної) схеми прочитаного матеріалу тощо.

Реферування наукової літератури полягає у тому, що викладач пропонує студентам наукову літературу (книгу, її розділи, декілька книжок, наукові статті тощо) і студенти самостійно їх опрацьовують і представляють короткий звіт у вигляді невеликого конспекту, реферату (1-2 стор.) про свої враження від прочитаного. Бажано, щоб конспект (реферат) був написаним власноруч, а не друкованим на комп'ютері, щоб запобігти запозиченням з системи Internet.

Есе (реферат). Підготовка есе (реферату) по одному з питань програми, що окремо сформульовані викладачем у спеціальному переліку тем (на вибір студента) є самостійною домашньою письмовою роботою. Критерієм оцінки есе є такі його параметри: виразно сформульована проблема; обґрунтування її актуальності; короткий огляд літературних джерел та поглядів різних (кількох) авторів на суть проблеми; логічна послідовність та аргументованість викладу змісту есе;

наявність власної (авторської) позиції; пов'язаність змісту есе із сучасними українськими реаліями (практичними чи теоретичними); наявність висновку і посилань на джерела. Не зараховуються есе, які є плагіатом, або передруком текстів з підручника чи Інтернету.

Реферат має бути відповідним чином оформлений. На титульній сторінці вказується назва навчального закладу, кафедра психології і педагогіки та тема реферату, прізвище автора і науковий керівник, рік і місто підготовки реферату. На першій сторінці подається план, порядок який позначається цифрами. Сторінки мають бути пронумеровані і мати поля.

Реферат, стаття повинні містити обов'язкові структурні елементи:

- анотацію;
- вступ;
- огляд літератури;
- формування позиції автора та наукових гіпотез;
- емпіричний аналіз;
- висновки;
- перелік літературних посилань;
- додатки.

Обсяг 7-10 сторінок. Шрифт Times New Roman, кегель 14, інтервал 1,5. Графічні матеріали, таблиці подаються на окремому аркуші, мають обов'язкову нумерацію, підпис. Список літератури подається в кінці.

Доповідь має відображати основний зміст реферату простою мовою. Будь-яка теза чи положення має бути теоретично доведено та підкріплено відповідними аргументами, матеріалами з авторських джерел, статистичними даними, фактами, які доводять правильність тези.

Перегляд наукових, документальних, художніх фільмів та психологічний аналіз психічних явищ, створення психологічного портрету та ін. Передбачає перегляд, короткий запис змісту та психологічний аналіз психічного явища, що розкрито у фільмі (назва явища, його опис, особливості прояву у людини,

особливості поведінки такої людини та її взаємин з іншими, наслідки, рекомендації щодо запобігання негативним проявам чи розвитку психічного явища).

Виконання певної практичної роботи. Відповідно до курсу або студенти отримують практичне завдання, виконують його і подають короткий письмовий звіт або відповідний результат роботи викладачу.

Створення структурно-логічної схеми вивченої теми передбачає повторення теми, виділення структурних компонентів вивченого психічного явища, його видів, форм, зв'язку з іншими явищами та створення схеми цих зв'язків між структурними компонентами.

Самостійне опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою та створення структурної (візуальної) схеми може здійснюватися після ознайомлення з визначеною викладачем літературою (розділом, параграфом тощо) як у рукописній формі, так і за допомогою офісних додатків Word. Схеми і малюнки, створені студентами, можуть бути представлені та обговорені на практичному занятті або лекції.

Таким чином, завдання до самостійної роботи є необхідною частиною навчально-методичного комплексу дисципліни. Контроль за виконанням самостійної роботи здійснюється згідно з вимогами і критеріями, описаними у навчально-методичному комплексі дисципліни. Формами контролю за самостійною роботою може бути усне опитування на семінарі, колоквіум, перевірка письмових робіт (здійснених самостійно дослідних, індивідуальних, творчих завдань, есе, рефератів) тощо. Для сприяння самостійного опрацювання студентами матеріалу викладач здійснює керівництво шляхом: визначення питань, що виносяться на самостійне опрацювання; проведення консультацій, час яких визначено відповідними документами кафедри; індивідуальної перевірки знань студентів, набутих самостійно тощо.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1: Вступ до психології.

1.Реферування наукової літератури:

Одну статтю на вибір:

1. Абрахам Гарольд Маслоу - Мотивация и личность.
2. Виктор Франкл - Человек в поисках смысла.
3. Карен Хорни - Культура и невроз.

Рекомендована література: [6]

Форма звіту: конспект

2.Перегляд фільмів та психологічний аналіз психічних явищ:

1. Документальні фільми - Тайны души. Архетип. Невроз. Либи́до. (2011-2013) – серії на вибір.
2. Перегляд художнього фільму «Планета Ка-пекс»

Форма звіту: конспект

3.Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 2: Психологія особистості

1.Опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою та створення структурної (візуальної) схеми прочитаного матеріалу

Самосвідомість людини та її структура.

Рекомендована література: [1-4]

Форма звіту: конспект

2.Перегляд фільмів та психологічний аналіз психічних явищ:

Науково-популярного фільму «Травля. Один против всех» / 2012

Перегляд художнього фільму 1 за вибором «Пролітаючи над гніздом зозулі», «Ігри розума», «Бойцовский клуб», «В погоне за счастьем», серіал «Обмани меня».

Форма звіту: конспект

3.Написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Его-психологія (Его-теорія особистості Е. Еріксона, гуманістична теорія особистості Е. Фромма, соціокультурна теорія особистості К. Хорні)
2. Теорія особистісних рис (Г. Айзенк)
3. Навчально-біхевіористичний напрям (Б. Скіннер)
4. Когнітивний підхід (А. Елліс)
5. Гуманістичний підхід (А. Маслоу)

Рекомендована література: основна [3, 4]

додаткова [13, 22, 29, 34,
43, 52, 53]

Форма звіту: реферат, презентація.

4. Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 3: Психологія діяльності

1. Реферування наукової літератури:

Опрацювати одну на вибір статтю -

1. Н. Н. Обозов - Симпатии и притяжение
2. И. Атватер - Невербальное общение

Рекомендована література: [6].

Форма звіту: конспект

2. Перегляд фільмів та психологічний аналіз психічних явищ:

Перегляд відеолекції Аллана Піз «Язык телодвижений» / 2006

Художній фільм «Два дня, одна ночь» / 2014

Документальний фільм «Я и другие». Серія «Установка особистості».

Форма звіту: конспект

3. Написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Зони і територія у спілкування людей.
2. Долоні та інформація, яку вони передають.
3. Жести рук. Жести кистів рук.

4. Значення жестів, пов'язаних з дотиком.
5. Сигнали очей.
6. Вплив на оточуючих різних положень тіла.
7. Столи та розміщення учасників за ними.

Рекомендована література: додаткова [31].

Форма звіту: реферат, презентація.

4. Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 4: Відчуття. Сприймання

1. Реферування наукової літератури:

Опрацювати розділ книги - Восприятие.

Рекомендована література: [51].

Форма звіту: конспект

2. Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 5: Мислення та мова

1. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статтю - М.А. Холодная. Психология интеллекта: парадоксы исследования

Рекомендована література: [11]

Форма звіту: конспект

Опрацювати розділ книги - Мышление.

Рекомендована література: [51]

Форма звіту: конспект

2. Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 6: Уява

1. Реферування наукової літератури:

Опрацювати розділ книги - Воображение.

Рекомендована література: [51]

Форма звіту: конспект

2. Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 7: Пам'ять

1. Реферування наукової літератури:

Опрацювати розділ книги - Пам'ять.

Рекомендована література: [51]

Форма звіту: конспект

2. Перегляд фільмів та психологічний аналіз психічних явищ:

Перегляд документального фільму: Испытайте свой мозг. Пам'ять / National Geographic: (2011)

Форма звіту: конспект

3. Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 8: Увага

1. Реферування наукової літератури:

Опрацювати розділ книги - Внимание.

Рекомендована література: [51]

Форма звіту: конспект

2. Написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Роль моторних компонентів у сприйманні мислення як діяльність.

2. Процес розв'язання задач. Цілемотиваційний бік мислення

3. Взаємозв'язок мислення і мови. Поняття, значення, функції та види мови.

4. Поняття про інтелект.

5. Теорії пам'яті.

6. Увага й особистість.

Рекомендована література: основна [1, 4]

Форма звіту: реферат, презентація.

3. Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 9: Емоційно-вольова сфера особистості

1. Перегляд фільмів та психологічний аналіз психічних явищ:

Перегляд документального фільму: Основной элемент.

Страх.

Форма звіту: конспект

2. Написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Поняття страху і тривожності в психолого-педагогічній літературі.

2. Причини появи страхів.

3. Класифікація страхів за Х.Христозовим та О. Захаровим.

4. Відмінності страхів від тривожності.

5. Фобії та їх види.

Рекомендована література: основна [3]

додаткова [12, 14, 16,
17, 20]

Форма звіту: реферат, презентація.

3. Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 10: Індивідуальні властивості особистості

1. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статтю - К. Леонгард. Акцентуированные личности.

Рекомендована література: [11].

Форма звіту: конспект

2. Перегляд фільмів та психологічний аналіз психічних явищ:

Перегляд документального фільму: Откуда берутся гении? / Horizon. What Makes a Genius? (2011, BBC)

Перегляд художнього фільму: «Умница Уилл Хантинг»

Форма звіту: конспект

3. Написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Поняття «обдарованість» у психолого-педагогічній літературі.
2. Дослідження обдарованості *Л. Терменом*.
3. Дослідження обдарованості *Р. Кеттелом* і *Дж. Гілфордом*.
4. Теоретична модель обдарованості *Дж. Рензулі*.
5. Авторська концепція творчої обдарованості *А.М. Матюшкіна*.
6. Проблема обдарованості в роботах українських дослідників.

Рекомендована література: додаткова [19, 24, 41, 50].

Форма звіту: реферат, презентація.

4. Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 11: Вступ до педагогічної психології

1. Опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою та створення структурної (візуальної) схеми прочитаного матеріалу

Методологічні принципи.

Рекомендована література: основна [1, 2].

Форма звіту: конспект

2. Написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Психологічні погляди Ж.-Ж. Руссо, К.Д. Ушинського, Л.С. Виготського, А.С. Макаренка, Н.К. Крупської.
2. Характеристика педологічної концепції як науки про дитину.

3. Становлення педагогічної психології в Україні (М.І. Алексєєва, В.К. Котирло, Г.С. Костюк, Є.О. Мілерян, Д.Ф. Ніколенко, О.М. Раєвський, О.В. Скрипченко та ін.).
4. Основні напрямки в розвитку сучасної педагогічної психології.
5. Теорії психічного розвитку і навчання (А. Валлон, Дж. Брунер, К. Коффка, Ж. Піаже, Е. Торндайк, З. Фройд та ін.).

Рекомендована література: основна [2]

додаткова [7-9].

Форма звіту: реферат, презентація.

3. Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 12: Психологія навчання та учіння

1. Опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою та створення структурної (візуальної) схеми прочитаного матеріалу

Програмоване навчання. Сугестопедичне навчання.

Знаково-контекстне навчання. Модульне навчання

Рекомендована література: [1, 2].

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статтю – одну на вибір:

Фридман Л. М., Кулагина И. Ю. Мотивация учения.

Клаус Г. Половые различия у девочек и мальчиков.

Гальперин П. Я. Методы обучения и умственного развития ребенка.

Давыдов В. В. Проблемы развивающего обучения: опыт теоретического и экспериментального психологического исследования.

Рекомендована література: [21].

Форма звіту: конспект

3. Написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Законодавча база щодо організації діяльності інклюзивних груп у дошкільних закладах.
 2. Порядок організації діяльності інклюзивних груп у ДНЗ
 3. Організація супроводу особливої дитини.
 4. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання.
 5. Індивідуальна освітня програма та її складові. Складання індивідуальної освітньої програми.
 6. Роль батьків у впровадженні інклюзивної освіти. Співробітництво – основа роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами.
- Рекомендована література: додаткова [14, 16, 18, 19].

Форма звіту: реферат, презентація.

4. Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 13: Психологія виховання

1. Опрацювання певного матеріалу за навчальною літературою та створення структурної (візуальної) схеми прочитаного матеріалу
Правила ефективного сімейного виховання дітей
Рекомендована література: [1, 2]

Форма звіту: конспект

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статтю – одну на вибір:

Добрович А. Б. Воспитателю о психологии и психогигиене общения.

Жутикова Н. В. Различные дидактогении у детей и подростков.

Массен Г., Конгер Дж., Каган Дж., Хастон А.
Эффективное и неэффективное поощрение.

Рекомендована література: [21].

Форма звіту: конспект

3. Написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Сутність інклюзивного виховання на сучасному етапі.
2. Основні методи інклюзивного виховання.
3. Форми інклюзивного виховання.

Рекомендована література: додаткова [15, 17, 20].

Форма звіту: реферат, презентація.

4. Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

Тема 14: Психологія педагогічної діяльності та особистості вихователя

1. Виконання певної практичної роботи:

Зробити малюнок дитиною в ДНЗ «Мій вихователь» та записати відповіді на запитання:

1. Хто такий вихователь?
2. Як звати твоїх вихователів?
3. Яка тобі подобається вихователька? Чому?
4. Яка вона?
5. За що ти любиш свого вихователя?
6. Що тобі подобається в твоїх вихователях?
7. На кого схожа вихователька?
8. Чим ти хочеш бути схожим на свого вихователя?
9. Яким на твою думку повинен бути сучасний вихователь?

Форма звіту: малюнок дитини, запис змісту бесіди

2. Реферування наукової літератури:

Опрацювати статтю – одну на вибір:

Карандашеев В. Н. Стиль педагогического общения.

Харченко А.А. Психолого - педагогічні вимоги до професійної компетентності педагога дошкільного закладу / інтернетресурс.

Алеко О.А., Шелестова Д.В. Вплив днз та особистості вихователя на формування соціального досвіду старших дошкільників. / інтернетресурс.

Рекомендована література: [21, інтернетресурс].

Форма звіту: конспект

3.Написання рефератів.

Теми рефератів:

1. Динаміка формування моральної свідомості.
2. Показники та рівні моральної вихованості дитини.
3. Вчинок як акт поведінки, види вчинків, психологічний аналіз вчинку.
4. Виникнення «смислового бар'єру» та шляхи його усунення.
5. Роль діалогічного спілкування в розв'язанні моральних завдань виховання.

Рекомендована література: основна [1, 2]

додаткова [4, 9, 11, 12].

Форма звіту: реферат, презентація.

4.Створення структурно-логічної схеми вивченої теми.

Форма звіту: структурно-логічна схема

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет психології як науки та її завдання. Основні галузі психологічних знань.
2. Поділ психічних явищ на процеси, якості та стани. Мозок і психіка.
3. Принципи психології.
4. Базові категорії психології.
5. Етапи психологічного дослідження, організаційні методи лонгітюдний та порівняльний методи дослідження.
6. Емпіричні методи. Спостереження та самоспостереження. Експеримент та його види. Діагностичні методи. Метод вивчення продуктів діяльності. Біографічні методи. Бібліографічні методи.
7. Методи інтерпретації та обробки даних. Вимоги до методів.
8. Розвиток психіки у філогенезі: тропізми, інстинкти, науціння, інтелектуальна поведінка на різних стадіях розвитку тваринного світу. Сутність відмінностей психіки тварин та людини.
9. Психіка і свідомість. Суспільно-історичний характер свідомості, структура свідомості. Свідоме й несвідоме в поведінці людини.
10. Розвиток психологічної думки на Україні.
11. Стадії і рівні розвитку психіки і поведінки тварин (за О.М.Леонтьєвим і К.Е.Фабрі).
12. Поняття про діяльність як прояв фізичної і психічної активності.
13. Діяльність як фактор розвитку індивіда та становлення особистості.
14. Теорії діяльності
15. Відмінність діяльності людини від поведінки тварин. Характеристика гри як виду діяльності. Характеристика навчання як виду діяльності. Характеристика праці як виду діяльності. Структура діяльності. Уміння і навички. Перенесення та інтерференція навичок.

16. Поняття про особистість. Індивід, індивідуальність. Суспільна природа особистості. Структура особистості.
17. Основні характеристики особистості: сталість, єдність, активність. Природа особистості в психологічних теоріях. Спрямованість особистості. Форми спрямованості: потреби, ціннісні орієнтації, ідеали, світогляд, переконання, бажання, потяги.
18. Потреба як джерело активності особистості.
19. Інтереси і їх види. Переконання і світогляд. Ідеали особистості. Самооцінка Рівень домагань.
20. Теорії особистості (Фройд, Юнг).
21. Відносини, стосунки та ставлення особистості в суспільстві
22. Види соціальних груп, їх характеристика. Сучасні теорії особистості. Методи дослідження міжособистісних відносин. Соціометрія. Рейтинг та статус особи в групі. Види груп: умовні та реальні, великі та малі, офіційні та неофіційні тощо. Колектив як група вищого рівня розвитку.
23. Міжособистісні взаємини у малих групах і колективах.
24. Спілкування та його функції. Спілкування. Засоби спілкування.
25. Поняття про спілкування. Багатоплановий характер спілкування. Єдність спілкування та діяльності.
26. Спілкування в діяльності вчителя. Педагогічне спілкування. Зміст спілкування. Мова і мовлення. Види мовлення.
27. Види спілкування. Міжособистісне, особистісно-групове та міжгрупове спілкування. Безпосереднє та опосередковане спілкування. Короткочасне та тривале, закінчене та незакінчене спілкування.
28. Загальне поняття про відчуття. Процес виникнення відчуттів. Відчуття людини та тварин. Аналізатори як органи відчуттів. Класифікація відчуттів. Контактні та дотикові відчуття. Екстероцептивні, інтероцептивні, пропріоцептивні відчуття. Види відчуттів: зорові, слухові,

нюхові, вібраційні, смакові, дотикові, шкіряні та їх види, органічні та їх види, кінестетичні та статичні відчуття. Якість, інтенсивність відчуттів. Пороги відчуттів. Адаптація та сенсibilізація відчуттів.

29. Поняття про сприймання. Різновиди сприймань. Основні властивості сприймань. Предметність, цілісність, структурність, константність, осмисленість, апперцепція, вибірковість сприймань. Спостереження і спостережливість. Ілюзія у сприйманні.
30. Поняття про пам'ять. Уявлення пам'яті. Пам'ять і діяльність людини. Теорії пам'яті. Різновиди пам'яті. Процеси пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Умови ефективності запам'ятовування. Відтворення. Впізнавання. Довільне і мимовільне відтворення. Пригадування.
31. Теорії пам'яті.
32. Поняття про увагу. Значення уваги в житті та навчальній діяльності.
33. Теорії уваги.
34. І.П. Павлов і його теорія про осередок оптимального збудження. Вчення А.А. Ухтомського про домінанту.
35. Види уваги. Мимовільна, довільна та післядовільна увага. Колективна та індивідуальна, внутрішня та зовнішня увага.
36. Властивості уваги. Об'єм уваги. Стійкість. Розподіл. Переключення. Концентрація. Розсіяність уваги у дітей та боротьба з нею.
37. Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Мислення і мова. Фізіологічна основа мислення. Розумові дії та операції мислення. Форми мислення. Різновиди мислення.
38. Індивідуальні особливості мислення: самостійність, критичність, гнучкість, глибина, широта, послідовність, швидкість.
39. Поняття про інтелект, дивергентне та конвергентне мислення.
40. Поняття про уяву як про вищий пізнавальний процес. Функції уяви. Роль уяви в проблемних ситуаціях. Уява та

- мислення. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю. Процес створення образів уяви. Уява та органічні процеси. Ятрогенні та дидактогенні захворювання. Ідеомоторні акти.
41. Види уяви. Творча та репродуктивна діяльність. Довільна та мимовільна уява.
 42. Теорії уяви.
 43. Виховання та індивідуальні особливості уяви
 44. Загальне поняття про емоції і почуття. Характеристика вищих почуттів.
 45. Настрій, афекти, стрес, фрустрація, пристрасті як форми переживання емоцій і почуттів. Моральні, інтелектуальні, естетичні почуття та їх особливості.
 46. Поняття про волю. Функції волі. Довільні дії та їх особливості. Аналіз складної вольової дії. Основні якості волі.
 47. Теорії Емоцій
 48. Вплив емоцій на людину
 49. Історія розвитку уявлень про волю
 50. Поняття про темперамент. Фізіологічні основи темпераменту. Властивості нервової системи і типи ВНД. Тип вищої нервової діяльності та темперамент. Психологічна характеристика типів темпераменту: сангвінік, холерик, флегматик, меланхолік.
 51. Історія розвитку вчення про темперамент
 52. Поняття про характер. Характер та темперамент. Структурні компоненти характеру.
 53. Основні риси типового характеру. Формування характеру.
 54. Акцентування рис характеру: сензитивний, педантичний, інтровертований, збудливий, демонстративний, нестійкий та ін.
 55. Вчинок і формування характеру
 56. Поняття про здібності. Природні передумови здібностей. Структура здібностей.
 57. Різновиди здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях.

58. Талант, обдарованість, геніальність, майстерність. Формування здібностей.
59. Якісна і кількісна характеристика здібностей
60. Предмет і завдання педагогічної психології
61. Міжпредметні зв'язки з іншими науками
62. Система категорій
63. Поняття соціалізації
64. Методи педагогічної психології
65. Методологічні принципи
66. Поняття про научіння і учіння
67. Види учіння.
68. Основні структурні компоненти учіння та їх характеристика.
69. Зарубіжні концепції учіння
70. Вітчизняні теорії учіння
71. Зміст і сутність категорії навчання
72. Види та моделі навчання.
73. Концепції управління навчанням.
74. Поняття навчальності та її структура.
75. Програмоване навчання. Сугестопедичне навчання. Знаково-контекстне навчання. Модульне навчання
76. Психологія виховання як розділ педагогічної психології. Психологічні механізми виховання властивостей особистості.
77. Методологічні й методичні принципи виховання
78. Класифікація виховних впливів
79. Загальна характеристика девіантної поведінки в дошкільному віці(крадіжки, брехня, агресивність)
80. Правила ефективного сімейного виховання дітей
81. Специфіка й структура педагогічної діяльності
82. Педагогічні здібності та їх структура. Педагогічні вміння та навички. Структура педагогічної діяльності вихователя.
83. Психологічний аналіз педагогічного спілкування.
84. Особистість сучасного вихователя.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання за ECTS та національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилки)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

(Загальна психологія)

Базова (основна):

1. Павелків Р.В. Загальна психологія: підручник. Київ : Кондор, 2009. 576 с.
2. Максименко С.Д. Загальна психологія: навч. посіб. Київ : МАУП, 2001. 256 с.
3. М'ясоїд П.А. Загальна психологія : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2005. 479 с.
4. Загальна психологія: підручник / за ред. О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська та ін. Київ : Каравела, 2009. 464 с.

Допоміжна:

5. Абраменко А.И. Практикум по общей психологии: учеб. пособ. для студ. пед. ин-тов. Москва : Просвещение, 1990. 288 с.
6. Аверьянов Л.Я. Хрестоматия по психологии: сборник работ по общей психологии. Издательство : Самиздат, 2009. 138 с.
7. Вавилова А. Г., Сергеева Т.А., Черданцева А.Ю. Общая психология: сборник задач и упражнений. Екатеринбург : УраГС, 2007. 72 с.
8. Венгер Л.А., Мухина В.С. Психология: учеб. Пособие. Москва : Просвещение, 1998. 336 с.
9. Вітенко І.С. Основи психології: підруч. для студ.вищ.мед.навч.закладів III-V рівнів акредитації. Вінниця: Нова книга, 2001. 255 с.
10. Гаранина Ж. Г., Андропова Н. В. Сборник практических заданий по психологии. [Методическое пособие. Саранск, 2009. 36 с.
11. Загальна психологія: хрестоматія: навчальний посібник / за ред. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. Київ: Каравела, 2017. 640 с.
12. Захаров А.И. Как преодолеть страхи у детей. Москва : Педагогика, 1986. 109с.

13. Зейгарник Б. В. Теории личности в зарубежной психологии. Москва : Изд-во МГУ, 1982. 128 с.
14. Ильин Е.П. Эмоции и чувства. СПб : Питер, 2001. 752с.
15. Ільїна Н.М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2009. 239 с.
16. Кондаш О. Хвилювання: страх перед випробуванням. Київ : Радянська школа, 1981. 170с.
17. Конюхов Н.И. Словарь – справочник по психологии. М. 1996. 160с.
18. Крутецкий В.А. Психология: учеб.для учащихся. педучилищ. Москва : Просвещение, 1986. 336 с.
19. Кульчицька О. І. Проблеми обдарованості в сучасній психології. *Обдарована дитина*. 2008. № 1. С. 2–7.
20. Левитов Н.Д. О психических состояниях человека. Москва : Просвещение, 1964. 380с.
21. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2000. 183 с.
22. Мадди С. Р. Теории личности: сравнительный анализ. СПб.: Речь, 2002. 539 с.
23. Маклаков А.Г. Общая психология: учеб.пособ. для студентов вузов. СПб. : Питер, 2001. 592 с.
24. Матюшкин А. М., Д. Сиск Одаренные и талантливые дети. *Вопросы психологии*. 1988. № 4. С. 88 – 98.
25. Мерлин В. С. Сборник задач по общей психологии: учеб. пособ.] Москва : Просвещение, 1974. 207 с.
26. Немов Р.С. Психология : учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений : В 3 кн. – Кн.1 : Общие основы психологии. Москва : Гуманит. издат. центр ВЛАДОС, 2001. 688 с.
27. Основи психології : підруч. / за ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця – 4-те вид]. Київ : Либідь, 1999. 632 с.
28. Пашукова Т.І. Практикум із загальної психології. Київ : Т-во "Знання", КОО, 2000. 204 с.
29. Первин Л. Психология личности: Теория и исследования / Пер. с англ. / Л. Первин, О. Джон. Москва : Аспект Пресс, 2001. 607 с.

30. Петровский А.В. Общая психология: учеб. для студ.пед.ин-тов. Москва : Просвещение, 1986. 464 с.
31. Пиз А. Язык телодвижений. Как читать мысли окружающих по их жестам. Москва : Эксмо, 2009. 448 с.
32. Платонов К. Занимательная психология. СПб. : Питер Пресс, 1997. 288 с.
33. Практикум по основам психологии: тексты и хрестоматия / сост. В.А. Мельников. Симферополь : Сонат, 1997. 254 с.
34. Психология личности: словарь справочник / под ред. П.П. Горностая и Т. М. Титаренко. Київ: Рута, 2001. 320 с.
35. Психология: учебник для гуманитарных вузов / под общей ред. В.Н. Дружинина. СПб. : Питер, 2009. 656 с.
36. Психологія / за ред. Г.С. Костюка. Київ : Рад. шк., 1999. 575 с.
37. Психологія : підруч. / за ред. Ю.Л. Трофімова. Київ : Либідь, 2003. 560 с.
38. Психологія: підручник / за ред. Ю.Л. Трофімова. Київ : Либідь, 1999. 558 с.
39. Реан А.А. Психология и педагогика: учеб. для вузов. СПб. : Питер, 2000. 432 с.
40. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. Спб : Питер, 2005. 720 с.
41. Рудницька Н. Ю., Гужанова С. Т., Вірковський А. П. Сучасні підходи до аналізу обдарованості та диференціації її видів і складових. *Вісник Житомирського державного університету* : Педагогічні науки. 2009. Випуск 44. С. 51–54.
42. Русинка І.І. Психологія : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 367 с.
43. Рыбалка В. В. Теории личности в отечественной философии, психологии и педагогике: пособие. Житомир : Изд-во ЖГУ им. И. Франко, 2015. 872 с.
44. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія: навч. посіб.. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 296 с.

45. Сисоєва С.О. Психологія та педагогіка: підруч. для студ.вищ.навч.закл. непер. профілю традиційної та дистанційної форм навч. Кременчук : ПП Щербатих О.В., 2008. 532 с.
46. Сисоєва С.О. Робочий зошит з навч. дисципліни "Психологія та педагогіка" для студ. вищ. навч. закл. непер. профілю традиційної та дистанційної форм навч. : навч. посіб. Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2008. 100 с.
47. Сисоєва С.О. Тести для контролю знань з навч. курсу "Психологія та педагогіка" для студ. вищ. навч. закл. непер. профілю традиційної та дистанційної форм навч. Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2008. 44 с.
48. Сисоєва С.О. Хрестоматія з психології та педагогіки : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. непер. профілю традиційної та дистанційної форм навч. Кременчук:ПП Щербатих О.В., 2008. 400 с.
49. Столяренко Л.Д. Основы психологии. 4-е изд., перераб. и доп. Ростов н/Д : Феникс, 2001. 672 с.
50. Чорна Л. Обдарованість, її загальна та спеціальні складові. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія № 12. Психологія : зб. наук. праць. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. № 6 (30). Ч.ІІ. 2005. С.125–134.
51. Шапарь В.Б. Занимательная психология. Ростов - на/Д. : Феникс, 2006. 431 с.
52. Ярошевский М. Г История психологии от античности до середины XX века. Москва : Просвещение, 1996. 416 с.
53. Ярошевский М. Г. История психологии.. Москва : Просвещение, 1985. 575 с.

Рекомендована література (Педагогічна психологія)

Базова (основна):

1. Власова О.І. Педагогічна психологія: навч. посібник. Київ : Либідь, 2005. 400 с.

2. Вікова і педагогічна психологія : навч. посіб. / за ред. О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. Київ : Каравела, 2007. 400 с.
3. Педагогічна психологія. за ред. Л.М.Проколієнко, Д.Ф. Ніколенка. Київ: Вища школа, 1991. 183 с.

Допоміжна:

4. Главник О.П. Практикум з педагогічної психології. Київ : Марич, 2009. 80с.
5. Головінський І. Педагогічна психологія : навч. посіб. для вищої школи. Київ : Аконіт, 2003. 287 с.
6. Казанская В. Педагогическая психология: учеб. Пособ. СПб : Питер, 2003. 366с.
7. Крутецкий В.А. Основы педагогической психологии. Москва : Просвещение, 1972. 255 с.
8. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 128 с.
9. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія: Практикум: Навч.посіб. Київ :Каравела, 2009. – 224с.
10. Поліщук В.М. Вікова і педагогічна психологія: навч.посіб. Суми: Університетська книга, 2010. 352 с.
11. Савчин М.В. Педагогічна психологія: навч.посіб. Київ : Академвидав, 2007. 424с.
12. Степанов О.М. Педагогічна психологія: навч.посіб. Київ : Академвидав, 2011. 416с.
13. Столяренко,Л.Д. Педагогическая психология. Ростов-на-Дону: Феникс, 2003. 544 с.
14. Дичківська І. Інклюзивна освіта: шляхи впровадження. *Дошкільне виховання*. 2013. № 12. С. 3-6.
15. Дятленко Н. Розвиток дошкільного навчального закладу на основі інклюзивних цінностей. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2014. №9. С.30-38.
16. Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: науково-методичний збірник / ред. кол. Н.Софій (голова), І.

- Єрмаков (кер. авторського колективу і наук. ред.), та ін.. Київ : Контекст, 2000. 336 с.
17. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А.А. Колупаєвої. Київ : А.С.К., 2012. 308 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
 18. Поніманська Т.І. Проблеми інклюзивної освіти в дошкільних навчальних закладах.
 19. Швед М. Основи інклюзивної освіти: підручник. Львів : Український католицький університет, 2015. 360 с.
 20. Шевців З.М. Основи інклюзивної педагогіки. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 248 с.
 21. Педагогическая психология: хрестоматия / сост. В.Н. Карандашев и др. СПб: Питер, 2006. 412 с.

Додаток А

Приклад оформлення титульної сторінки реферату

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

Кафедра педагогіки та психології дошкільної освіти
та гуманітарних дисциплін

Показники та рівні моральної вихованості дитини

Реферат підготувала
студентка 1 курсу групи В-51 Б
галузь знань: 01 Освіта
спеціальності: 012 Дошкільна освіта

Викладач: кандидат психол. наук,
доцент кафедри Яценко Т.В.

м. Кременчук – 2020

Навчальне видання

Яценко Тетяна Володимирівна

ПСИХОЛОГІЯ ЗАГАЛЬНА ТА ПЕДАГОГІЧНА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ**

Підписано до друку 22.12.2018 р.

Формат 84 × 108 1/16

Папір офсетний. Друк офсетний.

Наклад 100 прим.

Ум. друк. арк. 11.51

Віддруковано з оригінал-макета автора

ISBN

ПП «БІТАРТ»

вул. Мазепи, 37-А,

м. Кременчук, Полтавська обл., 39600

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 6234 від 14.06.2018 р

Яценко Тетяна

Володимирівна - кандидат психологічних наук, завідувач кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін.

Викладає психолого-педагогічні дисципліни в Кременчуцькому педагогічному коледжі імені А.С.Макаренка з 2005 р.: загальна психологія, дитяча психологія, вікова психологія, педагогічна психологія, психологія дитячої творчості, методика роботи з обдарованими дітьми.

Коло наукових інтересів:

особливості використання мультисенсорного підходу та створення мультисенсорного середовища в роботі зі студентами, використання сучасних педагогічних технологій у підвищенні професійної компетентності випускника в розвитку обдарованої дитини.